

L'Arxiu: nou equipament cultural de Tarragona

A inicis del mes maig, el Servei d'Arxiu i Documentació Municipal de l'Ajuntament de Tarragona es va veure obligat a tancar el servei a l'usuari per assumir les tasques d'adequació i de trasllat a les noves dependències de L'Arxiu, localitzades a l'avinguda Vidal i Barraquer. Sis mesos més tard, el 22 d'octubre, es procedia a la reobertura de sala de consulta i es normalitzava l'accés als fons documentals que es custodien.

El canvi d'ubicació ha representat un salt qualitatiu molt important. Bàsicament, la possibilitat de disposar d'unes noves instal·lacions funcionals, modernes i equipades en les quals oferir un servei adequat als ciutadans. Però, també, per què facilita la racionalització de l'organització del Servei d'Arxiu i Documentació Municipal per a millorar el desenvolupament de les seves funcions.

L'edifici del Magatzem número 2 de l'Espai Tabacalera es denomina L'Arxiu, en el sentit més contemporani del terme. D'una banda, l'espai i el continent. Per l'altra, L'Arxiu és el contingut i l'equipament cultural que s'encarrega de gestionar, custodiar i difondre el patrimoni documental de la ciutat de Tarragona.

Pel que fa a l'edifici, L'Arxiu compta amb tres plantes de 780 m², en dues de les quals es distribueixen els dipòsits documentals amb capacitat per a 8.500 metres lineals de documentació, ampliable a 2.500 metres lineals més. També es disposa d'un dipòsit d'arxiu per a fotografies, audiovisuals i documentació electrònica, amb control permanent de temperatura i humitat. Totes aquestes dependències compten amb els sistemes de prevenció i seguretat preceptius per a garantir la preservació d'un patrimoni documental instal·lat en 8.000 metres lineals de prestatgeria mòbil. A la segona planta de L'Arxiu, a més a més dels espais de treball intern, s'ubiquen els serveis que s'ofereixen al ciutadà que es distribueixen en un espai expositiu, sala de consulta equipada amb wifi, biblioteca auxiliar i sala d'actes.

L'Arxiu, adscrit al Servei d'Arxiu i Documentació Municipal de l'Ajuntament de Tarragona, consta de tres seccions: Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona (AHCT), Arxiu Administratiu i Gestió Documental (AAGD) i Centre d'Imatges de Tarragona (CIT).

L'Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona, a més a més del fons generat per l'Ajuntament de Tarragona, custodia 25 fons i 5 col·leccions documentals procedents d'empreses, entitats, associacions o persones relacionades amb el terme municipal. Un patrimoni documental en qualsevol tipus de suport, des dels pergamins fins als documents electrònics que comprèn un període que va des del segle XIII fins al segle XXI.

L'Arxiu Administratiu i Gestió Documental (AAGD) és la secció de L'Arxiu que estableix i controla l'aplicació de les normes reguladores de classificació, ordenació, tractament i transferència dels documents administratius generats i rebuts per l'Ajuntament de Tarragona, tant en suport paper com electrònic. L'AAGD rep anualment en transferència unes 2.000 caixes d'arxiu dels diferents departaments, organismes i empreses municipals. D'altra banda, serveix a les oficines municipals més de 6.000 expedients l'any, facilitant la documentació necessària per resoldre qualsevol tràmit administratiu.

El Centre d'Imatges de Tarragona (CIT) és la secció que gestiona, tracta i difon la documentació en imatge de la ciutat, amb l'objectiu de conservar, fomentar, oferir i divulgar aquest patrimoni documental. El CIT disposa de prop de 800.000 fotografies procedents principalment de fotògrafs professionals, com les imatges dels fons Vallvé i Víctor, les generades pels serveis del mateix Ajuntament de Tarragona o bé de ciutadans afeccionats.

A més a més de les fotografies, el CIT compta amb la secció de l'Arxiu Audiovisual que es compon de pel·lícules d'autors professionals o amateurs des de l'any 1956 fins als anys noranta. També conté les emissions de la Televisió Municipal de Tarragona (1985-1986), així com les entrevistes realitzades a diverses persones significatives que expliquen la seva visió de la història de les festes de Tarragona. Pel que fa a l'Arxiu Sonor, es disposa dels enregistraments que recullen testimonis sobre els períodes històrics del franquisme i la transició democràtica, així com els enregistraments dels plens de l'Ajuntament de Tarragona. Darrerament, s'ha iniciat un projecte amb Tarragona Ràdio per digitalitzar tots els seus documents sonors.

L'Arxiu facilita l'accés als documents dels fons documentals, presencialment a la sala de consulta o bé directament mitjançant el web <http://arxiu.tarragona.cat>. També es proporciona orientació especialitzada i informació específica per a la recerca, es reproduïxen documents i s'organitzen visites guiades i cursos de formació. Així mateix, l'Arxiu organitza i col·labora amb altres entitats en la realització d'exposicions, publicacions, jornades i altres esdeveniments que tinguin com a objectiu la divulgació de la nostra memòria col·lectiva com a ciutadans de Tarragona.

Les activitats de difusió del patrimoni documental i de la història de Tarragona se centren, d'una banda, en l'edició de tres col·leccions: Quaderns de l'Arxiu; Documents del Fons Municipal de Tarragona i Tarragona Història i Patrimoni. Per l'altra, les actuacions de difusió també consisteixen en l'organització o coordinació de programes d'activitats, es gestiona la convocatòria de premis de recerca i la direcció de treballs d'investigació sobre la història de Tarragona.

El web <http://arxiu.tarragona.cat>, a més a més de possibilitar l'accés als més de 150.000 documents digitalitzats, permet accedir al contingut íntegre dels llibres editats i la consulta de dades històriques o recursos didàctics sobre la ciutat de Tarragona. Així mateix, el web <http://1811.tarragona.cat> facilita l'accés als continguts produïts durant la celebració del bicentenari del setge de Tarragona durant la Guerra del Francès. Altrament, des del web <http://capsadesabates.tarragona.cat> es promou el projecte d'àlbum domèstic de fotografies dels tarragonins.

En definitiva, L'Arxiu, com a nou equipament cultural de la ciutat, neix amb la voluntat d'esdevenir un centre amb projecció exterior que gestioni el patrimoni documental de la ciutat per a aprofitar tot el valor que presenta.

Jordi Piqué Padró
Cap del Servei d'Arxiu i Documentació Municipal

Publicat a:
PIQUÉ PADRÓ, Jordi: "L'Arxiu: nou equipament cultural de Tarragona" Butlletí Informatiu de l'Arxiu Històric de Tarragona, núm. 15, desembre 2012.

